

UROBIL SI ZNOVA SLÁVNOU ĽUDSKÚ PRIRODZENOSŤ, KTORÁ SA ZATEMNILA V ADAMOVI (SVIATOK PREMENENIA PÁNA)

Mnohé tropáre spájajú Premenenie Pána s jeho utrpením, v nadväznosti na evanjeliové rozprávania: v obidvoch úryvkoch ide o výstup, či už na vrch pri premenení, alebo na kríž pri umučení. Adorácia a prostrácia učeníkov pred premeneným Kristom sú adoráciou a prostráciou Cirkvi pred ukrižovaným Kristom: „Pred tvojím ukrižovaním, Pane, hora sa podobala nebu. Oblak ju zahalil ako tieň, keď si sa premenil a Otec ti vydal svedectvo. Bol tam Peter, Jakub a Ján, lebo oni mali byť svedkami aj tvojej zrady. Videnie tvojich zázrakov ich malo posilniť, aby sa nezľakli, až uzrú tvoje utrpenie. Aj nám dovoľ, aby sme sa mu v pokoji poklonili, pre tvoje veľké milosrdenstvo.“ Učeníci v prostrácii pri nohách Premeneného sú učeníkmi, veriacimi, ktorí sú v prostrácii pri nohách Ukrižovaného na Veľký piatok, a sú aj Máriou z Magdaly, ktorá je v prostrácii pri nohách Vzkrieseného.

Slávne Premenenie Krista na vrchu Tábor je tiež predobrazom jeho Vzkriesenia, v ktorom sa oslávený Kristus odhaľuje anjelom a ľuďom: „Aby si predzobrazil svoje vzkriesenie, zobral si troch svojich učeníkov, Petra, Jakuba a Jána, a vystúpil si na Tábor. Keď si sa tam, Spasiteľ, premenil, vrch Tábor sa pokryl svetlom. Tvoji učeníci, Slovo, sa vrhli na zem, lebo nemohli zniesť pohľad na podobu, akú nikdy nevideli. Anjeli Ti slúžili s bážňou a chvením, nebesá sa vylakali, zem sa zatrasla, lebo uzreli na zemi Pána slávy.“ Tropár približuje tri momenty zo Svätého písma: zjavenie Boha Mojžišovi v ohnivom krei; Premenenie Pána a jeho Vzkriesenie. Pri všetkých troch zjaveniach sú prítomní svedkovia v prostrácii pred slávou toho, ktorý sa zjavuje v žiare svetla.

Dlhý tropár večierne určený na slávenie bdenia rozvíja veľkolepo vyznanie kresťanskej viery: Premenenie je vnímané ako zjavenie presvätej Trojice: „Kristus, svetlo od vekov žiariace ešte pred slnkom, * žil na zemi v tele * a ešte pred krížom božsky dovŕšil všetko,

čo patrilo k hroznému plánu spásy, dnes na vrchu Tábor tajomne ukazuje obraz Trojice.“ Premenenie je tiež zjavením záchranu človeka, ktorú vykonal Kristus: „Keď totiž vzal so sebou nabok troch vyvolených učeníkov, Petra, Jakuba a Jána, skryl nakrátko prijaté telo a premenil sa pred nimi, zjavujúc dôstojnosť prapôvodnej krásy, aj keď nie v jej plnom jase: zjavil ju, aby im dal plnú istotu, ale nie úplne, aby ich ušetril, aby pre videnie neustratili život; zjavenie krásy sa prispôsobilo možnostiam ich telesných očí.“ Premenenie Krista sa cez svedectvo Mojžiša a Eliáša stáva aj vyznaním viery v plné božstvo Krista a jeho božského synovstva: „Takisto vzal Kristus aj Mojžiša a Eliáša, ako svedkov svojho božstva, aby dosvedčili, že on je skutočným vyžarovaním podstaty Otca, ktorý vládne nad živými a mŕtvym a cez oblak zaznel zhora hlas Otca, ktorý potvrdil ich svedectvo hovoriac: toto je ten, ktorého som zrodil z lona pred rannou zorou, bez premeny, môj milovaný Syn.“ Premenenie ako trojičné zjavenie napokon ohlasuje život Cirkvi v oživujúcich sviatostiach: „môj milovaný Syn; ten, ktorého som poslal zachrániť tých, ktorí sa krstia v mene Otca i Syna i Svätého Ducha a s vierou vyznávajú, že je nedeliteľná jedna moc Božstva; jeho počúvajte!“

Otcovia hovoria, že ikona premeneného Krista je tiež ikonou človeka, ktorý jedného dňa bude rovnako premenený, aby mal plnú účasť na božskom svetle. A je to tiež ikona človeka, ktorý ako Peter kráča s Kristom, vníma jeho hlas a v niektorých momentoch zahliadne svetlo, na ktorom je povolán mať jedného dňa plnú účasť. Peter sa v evanjeliovom úryvku i na samotnej ikone stáva hovorcom svojich bratov – všetkých ľudí: „Učiteľ, dobre je nám tu. Urobme tri stany...“ Hovorca všetkých ľudí ho zaprie trikrát, no nakoniec skutočne urobí tri stany na svojom trojitom vyznaní lásky ku vzkriesenému Kristovi pri Galilejskom jazere.

(o. Manel Nin, OSB)

USPENSKÝ PÔST

Zhruba mesiac po Petro-pavlovskom pôste sa začína ďalšie pôstne obdobie, posledné v cirkevnom roku byzantského obradu. Nazýva sa Uspenský pôst alebo Spasivka alebo Pôst pred Zosnutím Bohorodičky. Trvá od 1. augusta do 14. augusta, teda dva týždne. Je to pôst, ktorým sa pripravujeme na posledné dva z dvánastich veľkých sviatkov cirkevného roka, teda na Premenenie Pána a Zosnutie presvätej Bohorodičky. Do života cirkvi vstúpil „zdola“, nie z nariadenia hierarchie, ale skrze zvyk. Už rímsky pápež svätý Lev Veľký spomína štyri pôstne obdobia v jednej svojej homílii (r. 450): „Cirkevné pôsty sú rozdelené v roku tak, aby každé ročné obdobie malo predpísaný zákon zdržanlivosti. Preto je pre jar jarný pôst – Štyridsiatnica, v lete letný pôst – na Päťdesiatnicu, jeseň má jesenný pôst – v siedmom mesiaci a zima – zimný.“ Sv. Lev teda poznal štyri základné pôstne obdobia podobne, ako ich máme dnes v našom cirkevnom roku (Veľký pôst, Petro-pavlovský pôst, Uspenský pôst a Filipovka).

Zmienku o tomto pôste nachádzame aj v liste rímskeho pápeža Mikuláša I. (858-867) Bulharom, v ktorom píše: „Svätá rímska cirkev má oddávna zvyk dodržiavať tieto pôsty: Štyridsať dní pred Veľkou nocou, po Päťdesiatnici, pred Zosnutím Márie Bohorodičky a tiež pred sviatkom Pánovho narodenia.“

Svätý Symeon Solúnsky píše, že „pôst v auguste je ustanovený na počesť Matky Božieho Slova, ktorá, keď spoznala, že sa blíži koniec jej pozemského života, tak ako stále trpela a postila sa za nás, aj napriek tomu, že bola svätou a nepoškvrnenou a nepotrebovala sa postiť, tak sa osobitne modlila za nás, keď sa chystala prejsť

z tunajšieho života do budúceho, a keď sa jej blažená duša mala prostredníctvom božského Ducha zjednotiť s jej Synom. Preto sa aj my máme postiť a oslavovať ju, napodobňovať jej život a tak ju pohnúť k modlitbe za nás. Niektorí zasa hovoria, že tento pôst je ustanovený kvôli dvom sviatkom, t. j. Premeneniu a Zosnutiu. A ja ho beriem ako nevyhnutným kvôli pamiatke na tieto dva sviatky, jedného – ktorý nám dáva posvätenie, a druhého – ktorý nám dáva zmierenie a príhovor za nás.“

Definitívne bol tento pôst do byzantského cirkevného roka zavedený na cirkevnom sneme v Konštantínopole v roku 1166.

Každý pôst má byť obdobím zintenzívnenia duchovného života, vnútorného očisťovania, „upratovania“ hodnôt. Mnohí ľudia v dnešnej dobe sa topia v prázdnote, často im chýbajú skutočné hodnoty a skutočné šťastie – a to práve kvôli konzumizmu a nenásytosti. Preto sú pôsty v dnešnej dobe mimoriadne dôležité. Sú účinným liekom na prázdnotu, frustráciu a „únavu zo života“.

Uspenský pôst v súčasnosti nie je v Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku záväzný, čo však ale neznamená, že bol zrušený. Gréckokatolícka cirkev necháva na každého z nás, aby sme si našli svoje pravidlo pre postenie

Posledné dva veľké sviatky cirkevného roka poukazujú na cieľ nášho života – premenenie (zbožštenie) a prechod do nebeského kráľovstva. Práve Uspenský pôst predstavuje výbornú príležitosť, aby sme si tento cieľ viacej pripomínali, aby sme na neho viacej sústredili svoje úsilie a niečo preň vykonali.

(Andrej Škoviera)

GRÉCKOKATOLÍCKA CIRKEV - FARNOSŤ SVIDNÍK-MESTO

ÚMYSLY SVÄTÝCH LITURGIÍ A BOHOSLUŽOBNÝ PORIADOK V TÝŽDNI

OD 22. JÚLA DO 28. JÚLA 2019

PONDELOK 22. júl	6 ³⁰	* VASIE, ANNA
	18 ⁰⁰	† VALTER, VALTER † ANNA 40 DŇOVÁ
UTOROK 23. júl	6 ³⁰	KLÁŠTOR SESTIER BAZILIÁNOK
	12 ⁰⁰	† MICHAL, ANNA
	18 ⁰⁰	† HELENA ROČNÁ
STREDA 24. júl	6 ³⁰	† MICHAL
	18 ⁰⁰	† MARGITA, MICHAL
ŠTVRTOK 25. júl	6 ³⁰	KLÁŠTOR SESTIER BAZILIÁNOK
	12 ⁰⁰	* ANNA S RODINOU
	17 ¹⁵	RUŽENEC ZA ZÁVISLÝCH
	18 ⁰⁰	* ALENA, MARTIN, VIVIEN
PIATOK 26. júl	6 ³⁰	† PETER, MÁRIA, VASIL, MÁRIA, ALŽBETA
	18 ⁰⁰	† JÁN, MÁRIA
SOBOTA 27. júl	8 ⁰⁰	* JOZEF S RODINOU
	18 ⁰⁰	NEO LITURGIA
7. NEDEĽA PO ZSD. HLAS. 6 28. júl	7 ⁰⁰	Svätý ruženec a 1. čas
	8 ⁰⁰	* Za farské spoločenstvo sl.
	10 ³⁰	* JAROSLAV, TEODOR, ADELA, DOROTA csl.
	14 ³⁰	VEČIEREŇ + KORUNKA K BM
	18 ⁰⁰	* RASTISLAV, KATARÍNA, LAURA, MATEO sl.

Sv. liturgie v nemocnici: 29.7.–14:00, 31.7.–14:00.

Sv. liturgie v domove dôchodcov: 28.7.–8:30, 2.8.–8:30, 4.8.–8:30.

GRÉCKOKATOLÍCKA CIRKEV - FARNOSŤ SVIDNÍK-MESTO

ÚMYSLY SVÄTÝCH LITURGIÍ A BOHOSLUŽOBNÝ PORIADOK V TÝŽDNI

OD 29. JÚLA DO 04. AUGUSTA 2019

PONDELOK 29. júl	6 ³⁰	* JANA
	18 ⁰⁰	† JÁN, MÁRIA, JÁN, ANNA
UTOROK 30. júl	6 ³⁰	KLÁŠTOR SESTIER BAZILIÁNOK
	12 ⁰⁰	† ANNA
	18 ⁰⁰	* ANNA, MÁRIA
STREDA 31. júl	6 ³⁰	* MATÚŠ
	18 ⁰⁰	† ZA DUŠE V OČISTCI
ŠTVRTOK 01. AUGUST	6 ³⁰	KLÁŠTOR SESTIER BAZILIÁNOK
	12 ⁰⁰	† MÁRIA, JOZEF
	17 ¹⁵	RUŽENEC ZA ZÁVISLÝCH
	18 ⁰⁰	† ZA DUŠE V OČISTCI
PIATOK 02. AUGUST	8 ⁰⁰	† ZA ČLENOV ARCIBRATSTVA
	18 ⁰⁰	* BOŽENA
SOBOTA 03. AUGUST	8 ⁰⁰	* EUDMILA S RODINOU * ROD. MIKLOŠOVÁ
	18 ⁰⁰	NEO LITURGIA
8. NEDEĽA PO ZSD. HLAS. 7 04. august	7 ⁰⁰	Svätý ruženec a 1. čas
	8 ⁰⁰	* Za farské spoločenstvo sl.
	10 ³⁰	* JAROSLAV, JANA, MICHAL, VERONIKA csl.
	14 ³⁰	VEČIEREŇ + KORUNKA K BM
	18 ⁰⁰	* PETER, DARINA sl.